

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:19 | 7:10 | 7:16 | 7:00

הדלקת
נרות

8:18 | 8:21 | 8:20 | 8:17

מוצאי
שבת

9:00 | 9:05 | 9:03 | 9:00

רבינו
תם

משכיל לדוד

להיות ראש וראשון לדברי קדושה

וכיצד זוכה האדם שליבו יתעורר לה' יתברך להיות זריז וראשון לכל דבר שבקדושה?

התשובה היא - על ידי שיחוש התרגשות בעבודת ה' ובלימוד התורה. וכמו שאומר דוד המלך ע"ה (תהילים נה, טו) "בבית א-להים נהלך ברגש" התרגשות גדולה והשתוקקות עצומה הייתה לו לדוד המלך בבואו אל בית המדרש וכל משאת נפשו הייתה (שם כז, ד) "שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו". מחד - להיות קבוע בבית ה' כל ימי חיו, אך מאידך רוצה הוא שזה יהא בבחינת "ולבקר בהיכלו" שבכל פעם ידמה הדבר בעיניו כביקור וכאלו בא הוא למקום חדש בכדי שההתפעלות וההתלהבות דקדושה לא תדעך והשלהבת לא תכבה. כך שלא יילכד במצודת ההרגל הרע ואז תורתו תיעשה כמצוות אנשים מלומדה חלילה, וזו הייתה בקשתו של דוד המלך ע"ה.

ואם קיימת באדם התרגשות שכזו לעבודת ה' - הרי ממילא נפשו כמהה וצמאה להיות היוזם והמוסיף בתורה ובמצוות והוא נעשה ראש וראשון לכל דבר של מצווה וקדושה.

ואם זכה האדם להתרגשות שכזו ביושבו בבית המדרש, הרי מחובתו להמשיך אותה עליו גם כאשר הוא נמצא מחוץ לכותלי בית המדרש, שתמיד יחיה הוא עם אותה אורה קדושה ולא יניח את התעוררותו על ספסלי בית המדרש ויצא משם נטול כל תחושה רוחנית, אלא עליו להיזהר שתהא לזה המשכיות בכל צעד ושעל מדרכי החיים, כמאמר הכתוב (משלי ג' ו') "בכל דרכיך דעהו".

ונתתי רמז לדבר מן הפסוק (במדבר ד, כא) "נשא את ראש בני גרשון גם הם". "גרשון" מלשון התרגשות, כי מי שעבודת ה' אצלו נעשית ברגש ובחמימות ואהבה וכל גופו הוא כאש ויקדת לה' יתברך - זוכה להיות "נשא" המתנשא לכל לראש והוא ראש וראשון לכל דבר שבקדושה ומובטחות לו המשכיות ועלייה רוחנית מתמדת.

וממשיך הפסוק ואומר "גם הם" עולה גימטריא "פח", רמז לפסוק (תהילים קכד, ז) "הפח נשבר ואנחנו נמלטנו", דהיינו אם נעשה האדם בבחינת "גרשון" והוא מתרגש בעבודת ה' וליבו חם לתורה ולמצוות, זוכה בכך לשבר את הפח שטומנת לו הקליפה הטמאה והוא נמלט מאותה הטמאה.

וכך נהגו נשיאי ישראל שליבם היה ערני ומלא ברגש לה' יתברך והתרגשות דקדושה אחזה בהם, לכן היו זרזים ליוזם מעצמם את נדבת הקרבנות והעגלות והקב"ה חיבבם מאוד על נדבה זו.

וחשבתי לומר כי מן הטעם הזה אמרו חז"ל (רש"י בהעלותך ח, ב) שחלשה דעתו של אהרן ואמר - מדוע אני לא השתתפתי בהקרבת הנשיאים. כי גם הוא איוותה נפשו לעבוד את הקב"ה בהתרגשות כה גדולה ואף הוא רצה להיות הזריז בקרבנות הללו והקב"ה פייסו ואמר לו "שלך גדולה משלהם".

"ויביאו את קרבנם לפני ה' שש עגלת צב ושני עשר בקר" (במדבר ז, ג)

כותב רש"י - אמר רבי נתן מה ראו הנשיאים להתנדב כאן בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו תחילה. אלא כך אמרו הנשיאים יתנדבו ציבור מה שיתנדבו ומה שמחסרין אנו משלימין, כיון שראו שהשלימו הציבור את הכל שנאמר "והמלאכה היתה דים" אמרו מעתה מה לנו לעשות. הביאו את אבני השוהם והמילואים לאפוד ולחושן לכך התנדבו כאן תחילה. ולפי שלא נצטוו על כך אלא נידבו מעצמם את העגלות - לא התרצה משה לקבל זאת מידיהם עד שנאמר לו מפי הגבורה "קח מאתם והיו לעבד את עבדת אהל מועד" (שם ז, ה).

לכאורה הדבר תמוה, מדוע באמת לא ציווה ה' את משה להכין עגלות כדי לשאת את המשכן, הרי קרשי המשכן היו כבדים מנושא ואין שייך לשאת אותם בידיים, ואילו שתרמו הנשיאים את העגלות מנדבת ליבם לא הייתה כל אפשרות להרים את קרשי אוהל מועד במסעות ולהעבירם ממקום למקום. מדוע אם כן לא נצטוו על כך במפורש מפי ה' יתברך?

והנראה לי לומר בסייעתא דשמיא, שהקב"ה בכוונה תחילה לא ציווה אותם על כך כדי לפתוח להם פתח שידרזו לעשות זאת מרצונם. הקב"ה ביקש לבדוקם ולהעמידם בניסיון האם הם מעצמם ישכילו להבין שחסרות למשכן עגלות והם יהיו היוזמים לתרום אותן, או שמא גם כעת יתעצלו וימתינו לציווי מפורש. כי מי שנפשו בוערת באהבת ה' יתברך - עליו להיות ראש וראשון לכל דבר שבקדושה ועליו להיות בבחינת הנחשון המזדדז בעבודת ה' ולא להתמין לאחרים שיעשו זאת ולא לחכות שיגיע ציווי מפורש. וכיון שבנדבת המשכן התעצלו הנשיאים והמתינו - עתה באו לתקן את המעוות והזדדזו למצווה והם מעצמם נתעוררו לנדב את העגלות כדי לשאת את המשכן.

והקב"ה ציווה את משה רבנו ע"ה "קח מאתם" שיקבל את מידם, כי כל מטרות הייתה לבחון האם זרזים הם בעבודת ה' ומתעוררים מעצמם להוסיף בעבודת ה', או שמא גם כעת ימתנו לציווי שיינתן. ואכן הנשיאים עמדו במבחן ה' ותיקף ומיד נידבו את העגלות, כי מי שליבו בוער באהבת ה' ובתורתו הריהו נותן ליבו להיות היוזם והמוסיף בעבודת ה' גם מבלי שנצטווה על כך.

לכן האריכה התורה מאוד בהקרבת הנשיאים ופירטה בהרחבה מה הייתה הקרבתו של כל נשיא ונשיא, וכן בנדבת העגלות האריכה בתיאור כל פרט ופרט מפני שכל אלו באו מרצונם הטוב של הנשיאים ומנדבת ליבם. וכמו שכותב רש"י (שם ז') לאחר שהתנדבו העגלות והבקר לשאת המשכן נשאם ליבם להתנדב בקרבנות המזבח לחנוכו, עד כאן. וכיון שבאו מעצמם ומרצונם וגילו תושייה להיות הראשונים לדבר שבקדושה - חיבב הקב"ה את נדבתם עד למאוד והתורה לא חסכה במילים כדי לספר את שבחם ברבים. מכאן ילמד האדם להיות זריז ונשכר, ותמיד יחשוב כיצד אפשר להזדדז ולהוסיף עוד ועוד בעבודת ה' יתברך כי בזה הוא מוכיח את אהבתו לה' יתברך.

הילולא דצדיקיא

יב - רבי דוד פארדו

מח"ס 'שושנים לדוד'

יג - רבי יעקב מוצפי

יד - רבי ניסים יגן

טו - רבי ידידיה רפאל

חי אבולעפיה

מח"ס 'דרך ושלום'

טז - רבי גדליה נדל

יז - רבי משה לייב שפירא

מח"ס 'טבעות החושן'

יח - רבי ירוחם ליבוביץ

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

"מחרצנים עד זג לא יאכל" (במדבר ד, ו)

"הרואה סוטה בקלקולה" פרש רש"י: בניוולה בבושתה, "זיזר עצמו מן היין" (סוטה ב, א)

היכן רואה האדם את הסוטה בקלקולה ובניוולה? הלא בבית המקדש. ומה מעשיו שם, עלה להתעלות ולהזדכך. ויש להזהירו לנדוד נזירות, "מחרצנים עד זג לא יאכל". האם מצוי הוא בסיכון כה נורא, עד כדי כך תשפיע עליו ראייה - ולא של החטא, אלא של העונש?

ביאר זאת רבי ישראל מסלאנט זצ"ל, שראיית הסוטה אינה הסיבה, היא ההוכחה. עליו לשאול את עצמו; למה הקרו לי מן השמים לראות זאת, מדוע הביאה דוקא אתה?! אין זאת אלא כדי לאותת לו שלא די בעליה חד פעמית לבית המקדש, אלא עליו להזיז את עצמו מן היין.

וזהו שאמר הנביא (צפניה ג, ו) הכרתי גוים, נשמו פנותם. לפעמים מכרית הבורא אומה אחת כליל, ולפעמים רק פינה אחת, מחוץ ועיר נכתשים ונעשים שממה. ולפעמים: "החרבתי חוצותם מבלי עובר, נצדו עריהם מבלי איש, מאין יושב" ומדוע "אמרתי אך תיראי אותי, תקחי מוסר", ומפרש רש"י: הבאתי פרעות על הנכרים כדי שתראו ותיראו, "ולא יכרת מעונה" ולא יחרבו בתי ישראל חלילה. ולא זו בלבד, אלא "כל אשר פקדתי עליה" לא יכרת ממנה כל הטוב אשר צויתי להביא עליה!

סיפור נפלא בהקשר זה, סיפר המגיד רבי יעקב גלינסקי זצ"ל:

יהודי תושב סין עסק בעסקי יבוא. לרגל מסחרו נסע לאירופה, ואיך אפשר בלא לסור לעיר ראדן ולהתברך מפי ה"חפץ חיים"? בא, והציג עצמו.

אורו פני הצדיק, ושאל: "מה נשמע בסין?"

נאנח וסיפר שהיהודים מתי מעט, הקהילות קטנות ואין מדריך ורב, מורה הוראה ושוחט...

נענה הצדיק: "צרת רבים היא בתקופתנו! שומע אני זאת מיהודים בצפון אמריקה ובדרומה, בדרום אפריקה ובאוסטרליה ניסיון קשה הוא, אך ניתן לעמוד בו. עבורכם חברתי את ספרי "דחי ישראל". קחה במתנה, תלמד ותלמד אחרים! ומה עוד נשמע בסין?"

תמה לשאלה. סיפר, שסכר ענק נפרץ, והציף בקעה רחבת ידיים. הטביעו כפרים והשחית יבול. אלפים טבעו, מאות אלפים אבדו קורת גג...

וה"חפץ חיים" מזדעזע, ומתעניין בכל פרט. איי, מידת הדין מתוחה!...

העז ושאל: "רבי, מה לנו ולהם?" ענהו ה"חפץ חיים": "אילו היה מיישהו מציב ארגו בכיכר העיר בורשה, בירת בפולין, עולה עליו ומתחיל לנאום באידיש, למי היה מכוון דבריו?"

ענה האיש: "ליהודים ודאי!"

"מדוע" חקר החפץ חיים, "הלא מיעוט הם בעיר הגדולה!"

"אכן" אישר האיש "אבל רק הם מבינים את השפה"...

"בדיק כך" התלהב החפץ חיים "אסונות אלו הם איתות מן השמים. אבל למי מאותתים הם? רק למי ש'מבין את השפה'... מה מבינים הסינים באיתותי מדת הדין המתוחה? מכוונים הם אלינו, כדי שנשוב בתשובה. אבל כיצד נדע עליהם? מסובבים שיהודי מסין יגיע לאירופה, ויבוא לראדן, ויספר. כדי שנפיק את הלקח, ונשוב בתשובה מבעוד מועד"...

ועל כך זעק הרב גלינסקי זצ"ל: "כשאני רואה בני נוער ואברכים להוטים אחר 'נייעס', דולים ומשקים ממקורות דלוחים ונאלחים - אני נזכר באותו בחור שהסיט את הוילון בקלם וספג גערה - האין די לנו במה שאנו שומעים ורואים בעל כרחנו?"

"האומנם עד כדי כך ירדנו, שמוכרחים לידע אותנו בכל הכיעוס והמאוס, בכל הזוהמא והרפש, כדי שהם יהיו לנו לראי?"

כך שאל הכומר והמתין לשמוע מה תהא תשובתי.

כיון שהכומר הגיע בעצמו לידי שאלה זו, הבנתי שיש לו גם תשובה לדבר. ולפיכך ביקשתי ממנו שהוא יענה על שאלתו.

הכומר ניסה להתחמק מתשובה ואמר שהוא אינו יכול לענות על השאלה, אך אני לא ויתרתי והפצרתי בו ששיב בעצמו על השאלה, עד שלבסוף הוא פתח את פיו ואלו היו דבריו:

"ההבדל בין איש דת יהודי לאיש דת נוכרי הוא שהתורה של היהודים אמת ושל הגוים לא. וכשרואים את האמת מפחדים". כך אמר הכומר ומיד כססיים את דבריו עזב את המקום ולא הוסיף עוד להראות את פניו.

לאחר ששמעתי את דבריו, חשבתי לעצמי שאם הכומר הגיע לידי כך שהודה בפיו שהתורה של היהודים אמת - בודאי לאחר הכרה זו באמת הוא יבקש להתגייר.

אולם במחשבה שנייה הבנתי שהוא לא יתגייר, כיון שנשמתו לא עמדה לרגלי הר סיני במעמד קבלת התורה. כמוהו ישנם עוד נוכרים רבים מלכים ונשיאים מאומות העולם שמבקשים להתברך מפי הצדיקים ונהנים לשמוע את תפילות היהודים, אך בכל זאת אינם מתגיירים, כי הם לא קיבלו את התורה כמו בני ישראל בהר סיני ולא שמעו מפי האלוקים: "אנוכי ה' אלוקיך".

נוכרי שלא קיבל את התורה יכול ליהנות מתפילות היהודים ומשאר עניינים שביהדות, אך אין בכוח הנאה זו לגרום לו לבקש להצטרף לעם היהודי.

לעומת זאת כל אותם גרי צדק מאומות העולם שכן הצטרפו לעם ישראל הם אנשים שנולדו לבני האומות, אך היה קיים בהם ניצוץ של נשמה יהודית. ומכיוון שניצוץ זה כן היה במעמד הר סיני וכן קיבל את התורה יחד עם כל בני ישראל - כיון שכן, לאחר שהכירו באמתות התורה, נשמתם ביקשה להתאחד עם נשמות עם ישראל והם התגיירו כדת וכדין.

כשרואים את האמת - מפחדים

פעם נתבקשתי לשהות במשך לילה שלם במחיצת יהודי חולה בבית חולים בארגנטינה. לאחר שהעברתי את הלילה כולו בישיבה ממושכת על כסא נוקשה לצד החולה, קמתי בבוקר מהכסא ופניתי לפתוח את הדלת, כדי לאוורר את החדר, וכדי לחלץ את עצמותי הכואבות.

אותו יום היה יום צום תשעה באב שבו אנו אבלים על חורבן הבית, וכיון שכך הכנתי את עצמי ללכת לבית הכנסת להתפלל תפילת שחרית, לשמוע מגילת איכה ולומר את הקינות על חורבן בית המקדש.

בדיוק באותו הזמן עבר במסדרון בית החולים כומר שהיה בעל זקן ארוך לבוש שחורים, כמראה הכמרים בימינו. כשראה אותי עומד בפתח החדר נראה היה על פניו שהוא נבהל ממני, ומיד לאחר מכן הבהלה שבעיניו הפכה לפחד.

לא הבנתי מדוע הוא מפחד, וכדי להרגיעו חיכתי לעברו ואמרתי לו שלום. אך הכומר היה מפוחד מאד ומרוב חלחלה כל גופו רעד והייתי צריך לתמוך בו שלא יפול תחתיו. אט אט חזר הכומר לעצמו והחל לגמגם בספרדית.

כיון שלא הבנתי את שפתו אמרתי לו שאינני דובר ספרדית אלא צרפתית, אנגלית ולשון הקודש. סוף סוף חיך הכומר לעברי, ואני סייעתי בידו להיכנס לתוך החדר. הושבתי אותו על כסא עד שיירגע לגמרי, ולאחר מספר רגעים פנה אליי הכומר ואמר:

"בכניסה לבית החולים, בקומה התחתונה, תלויות תמונות רבות של אנשי דת שונים בעלי זקן לבן או כסוף שמוסיף להם הדרת פנים. כאשר אני מביט בתמונות אלו - אינני חש כל יראה מהדמויות הללו, אולם כשראיתי אותך - מיד חשתי כלפיך יראת כבוד. הגד נא לי מדוע הדבר כך? מדוע מפני אנשי הדת שבתמונות איני חש כל מורא, ואילו מפניך - איש דת היהדות שגם לך זקן ארוך ולבן כמותם - מפניך אני מרגיש פחד חזק בכל עצמותי?"

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "זיהי איש אחד" (שופטים יג)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על נזירות שמשון והדרכת הנביא

לאמו בענייני שמירת הנזירות, שהוא מעניין הפרשה המדברת מענייני הנזיר ומצוותיו.

נצור לשונך

דוגמא אישית

תולה ארץ על בלימה

יזהר האדם לעולם, שלא ישמעו אנשי הבית מפיו שום דברי גנאי על חברו, כי אם הוא בעצמו יעבור על זה, לבד האיסור בעצמו, הוא גם כן קלקול גדול לעניין זה, כי שוב לא יהיה לו שום פתחון פה למנוע אותם מזה. ועל פי הרוב תלויה הנהגת אנשי הבית בעניינים כאלו אחר הנהגת בעל הבית בעצמו, על כן צריך בעצמו ליזהר בזה עד מאד, ויהיה טוב לו בעולם הזה ובעולם הבא.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

להרחיק את מידת הגאווה

"איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל"

(במדבר ה, יב)

הפרשה מדברת באשת איש שנסתרה עם פלוני ובעלה חושד בה שמא חטאה עימו ונטמאה, והוא מביאה אל הכהן להשקותה ממים המרים המאררים כדי לבדוקה האם חטאה. ואומר הכתוב (שם ה, כז-כח) "והיתה אם נטמאה ותמעל מעל באישה ובאו בה המים המאררים למרים וצבתה בטנה ונפלה ירכה והיתה האשה לאלה בקרב עמה ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע".

אמרו חז"ל (אבות ד, כא) "הקנאה התאוה והכבוד, מוציאים את האדם מן העולם".

ועל האדם לדעת שאין כוונת חז"ל שהמידות המגוננות הללו מוציאות אותו רק מן העולם הבא, אלא הן מסלקות אותו גם מן העולם הזה, כי בעל הגאווה לעולם לא יהא מוכן להודות בטעותו ולהכיר בחטאו וגם כשיראה שהחבל מתהדק סביב צווארו, עדיין יעמוד במדרו וישתדל בכל מחיר לטהר את השרץ שבדו ולומר "לא חטאתי".

ונראה לי לומר כי מידה מגונה זו היא שהייתה בעוכריה של האשה הסוטה. הגאווה שבה אינה נותנת לה להודות במעשיה הרעים והיא אינה מוכנה לראות חובה לעצמה, לכן גם כשהיא רואה שמיתתה קרובה ועוד רגע קט היא תשתה את המים המאררים ותיפח רוחה - עדיין עומדת היא בשלה ובמצח נחושה אומרת "טהורה אני", כי זוהי דרכו של בעל הגאווה אשר מוכן להוציא עצמו מן העולם הזה ומן העולם הבא ובלבד שלא להודות בטעותו.

לכן פרשה זו נקראת מיד לאחר חג השבועות - חג מתן תורה, כדי שידע האדם ויבין עד כמה פחותה היא מידת הגאווה אשר מורידה את האדם לשאול תחתית. ומי שיש בו גאווה הרי גם התורה אינה שוכנת בתוכו וכמו שאמרו חז"ל (תענית ז, א) למה נמשלו דברי תורה למים, לומר לך מה מים עוזבים מקום גבוה והולכים למקום נמוך, כך דברי תורה אינם מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה עליו.

ועוד אמרו (שם) למה נמשלו דברי תורה למים יין וחלב, לומר לך מה שלושה משקין הללו אינם מתקיימין אלא בפחות שבכלים - אף דברי תורה אינם מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה עליו.

לכן נסמכה פרשת סוטה למתן תורה כדי שידע האדם להיזהר ממידת הגאווה ולהתרחק ממנה הרחק כמטחוי קשת, ויקנה בנפשו את מידת הענווה שהיא שורש לכל המידות הטובות ועל ידה זוכה האדם שהתורה תשכון בתוכו ותהא קניין בנפשו.

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

היה זה בתקופה האחרונה לחייו של המשפיע הגה"צ רבי שמואל אהרן לידר זצ"ל, שנפטר לא מכבר. בגילו המתבגר החל לחוש בעיניו, והוצע לו לעבור טיפול רפואי שיבריא אותו וישיב לו את חוש הראיה כמקדם. להפתעת בני משפחתו, סירב הרב לידר לעבור את הטיפול, באומרו: 'הרי זו הזדמנות, מתנה משמים! העיניים לא יראו, לא אכשל בשמירתן! היש ברכה גדולה מזו?!'

נפעמו הילדים, אך בכל זאת התקשו לראות את ראייתו הנחלשת. הם פנו לרבה של בני ברק, הגאון רבי משה לייב לנדא שליט"א, שמיהר לביתו של הרב לידר ופסק כי חובת ההשתדלות מחייבת אותו לעבור את הטיפול. כדי להוסיף ולשכנעו, ציידו הרב לנדא בסגולת מתנה: לספור מדי יום את חוטי הציצית, חוט אחר חוט, שמונה בכל כנף, ובסך הכל 32 חוטים, כי זו סגולה לבריאות העיניים. הרב לידר החל לעשות סגולה זו, ולימים העיד כי מאז ראייתו שבה והתחזקה לאין ערוך!

מפעים לגלות, איך יהודי קדוש בגיל המתקרב לתשעים, חרד כל כך לקדושת עיניו עד שהיה כדאי לו לאבד את כוח ראייתו ובלבד לשמור על קדושת עיניו. כדאי גם לאמץ את הסגולה לספור את חוטי הציצית, כדי לשמור על בריאותן התקנית של העיניים לאורך ימים ושנים!

המקום המרכזי ביותר בגופנו, שעל קדושתו וטהרתו עלינו לשמור ולהקפיד, הוא המוח. כאיבר המרכזי ביותר בגוף, המפקד העליון של כל האיברים ומעבד הנתונים הראשי שלנו, חשיבות ניקונו וטהרתו של המוח היא קריטית. הן המוח הוא המנהל והמפקד, על פיו יישק דבר והוא המערכת האוטומטית המנהיגה אותנו, וכדי להתחיל להתקדש - יש להתחיל במוח דווקא, לפעול לרוממו ולטהרו.

בעולם הרפואי, מוקדשת החשיבות העליונה למוח, כי הוא ה'מעבד' המרכזי והשרת המרכזי של חיינו. לכן מוקדשת חשיבה רבה לשמירת בריאותו ואיכותו כדי שיוכל לבצע את מגוון תפקידיו הקריטיים. הן המוח מבין ומנתח ומאכסן את מה שאנו קוראים ולומדים, ובהמשך - כשנזדקק למידע אותו למדנו, קראנו, או שמענו - תפקיד המוח לקלוט שאותו מידע מהעבר ולוונטי לעכשו, ולכן הוא מעלה אותו מחיק הזיכרון, מעבד את הנתונים באופן גאוני ומפעיל אותנו בהתאם. הגורם בעל ההשפעה המרובה ביותר על המוח ותפקודו, הוא זוג העיניים. לא לחינם העיניים הן האיבר הקרוב ביותר למוח, יש בכך אמירה על השפעת מה שאנו רואים ומביטים על התהליכים המתרחשים בעומק המוח. חז"ל אמרו כי העיניים רואות והלב חומד, והיינו שראיית העיניים משפיעה ביותר על הרצונות והשאיפות שלנו, כלומר - מה שאנו רואים הופך לשאיפה, לרצון, למשהו שמתחברים אליו.

העיניים מצלמות אלפי תמונות בשניה, ובלי שום עזרה טכנולוגית - מעבירות את הצילום היישר אל המוח. שם הנתונים המתקבלים מעובדים ונבחנים, והתמונות הנשלחות מצמד המצלמות שבפנינו - הופכות למשפיעות על המחשבה, על המעשים, על התהליכים שלנו. כשאדם רואה מעשה, פעולה, או מראה, מיד הדבר מסווג אצלו כטוב או רע, ראוי לחיקוי או מודל לבידול, משהו חיובי או שלילי. התהליך כולו לוקח אלפית השניה, וזה חלק מרכזי מהשכלול במוח האנושי!

דווקא לכן, כדי לשפר את ביצועי המוח ולהפוך אותו למועיל יותר, צריך להתחיל מהעיניים, הגורם המשפיע עליו ביותר. מי שרוצה לזכות להתעלות בתורה, לזכור את לימודו, לחיות את תורתו, להרגיש קירבת אלוקים כשהתורה תופסת מקום מרכזי בחייו, צריך להתחיל בשמירת העיניים. מי שרוצה מוח מפותח, זיכרון איכותי, עיבוד נתונים מהיר, המצאות טובות והברקות גאוניות - צריך להתחיל בשימור עיניו, בשימור קדושתן ובאבטחת צלילתן (ע"פ שיחתו של הרב אשר קובלסקי שליט"א).

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

"שירו לנו משיר ציון" אמרו להם שוטים שבעולם איך נשיר וגו', על אותה שעה הוא נאמר (ישעיה מ"ט) "התשכח אשה עולה מרחם בן בטנה גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך" וגו', ואומר "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני". ימיני שנתתי בו תורה לישראל דכתיב (דברים ל"ג) "מימינו אש דת למו".

ומאי "תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי", אלא מדה כנגד מדה משום דכתיב בישראל (איכה ד) "דבק לשון יונק אל חכו בצמא", לכן הוא אומר תדבק לשוני לחכי וגו'.

באותה שעה בקש הקב"ה להחריב את כל העולם כולו, ולא כל העולם כולו בלבד אלא אף כסא הכבוד בקש להפכו, באותה שעה אמר הקב"ה אביא את השמים ואטפחם זה בזה ואחריב את כל העולם כולו מפניהם, שנאמר (יחזקאל כ"א) "וגם אני אכה כפי על כפי" וגו'.

באותה שעה נטל נבוכדנצר עצה בלבבו ואמר יודע אני שאומה הזאת חוזרת בתשובה היא ויד א-להיהם היא פשוטה לעושי תשובה, שמא יעשו תשובה ויקבלם ונמצא אני מתבייש, מיד העמיד עליהם משמורות והיו מקדימין עליהם בלילה שלא יעשו תשובה, שנאמר (איכה ד) "קלים היו רודפינו מנשרי שמים" לכן נאמר "אהלי שודד וגו' אין נוטה עוד אהלי".

שדדו", אלא אלו אדיריהם של ישראל ששדדם השודד שנאמר (תהלים קל"ז) "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו" וגו'. מאי "גם בכינו", שם ישבנו ובכינו לא נאמר אלא גם בכינו, אלא מלמד שבכו ואחר כך שתקו ואח"כ חזרו ובכו. מה ת"ל "בזכרנו את ציון", אלא כיון שזכרו את ציון בכו וגעו געיה אחת, ואחר כך "על ערבים בתוכה תלינו כנורותינו כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר", שם געו געיה שנית, מלמד שהטילו בהם הכשדיים תילי תילים של הרוגים, משום שאמרו להם "שירו לנו משיר ציון" והשיבו להם "איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר". ואמרו להם שוטים שבעולם, אילו שרנו שירה להקב"ה לא גלינו מארצנו, א"כ איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר.

משלו משל למה הדבר דומה?

לבת מלך שנשאת לבן מלך, ואמר לה הבן מלך בעלה, מזוגי לי את הכוס ואם לאו אני מגרשך. לא מזגה לו. עמד וגרשה. לסוף אחר שגרשה הלכה ונשאת למוכה שחין אחר, ואמר לה מזוגי לי הכוס, אמרה לו שוטה שבעולם אני לא נתגרשתי מן בן המלך אלא משום שלא מזוגתי לו את הכוס ואתה שאינך כאחד מעבדי עבדיו ואתה אומר לי שאמזוג לך את הכוס.

כך ישראל כשאמרו להם הכשדיים

פעם אחת נכנס רבי צדוק לבית המקדש וראה אותו חרב, אמר לפני הקב"ה; רבונו של עולם, אבי שבשמים החרבת את עירך ושרפת את היכלך וישבת ושלול ושקטת. מיד נתנמנם רבי צדוק וראה את הקב"ה שהוא עומד בהספד ומלאכי השרת מספידין אחריו, ואמרו הוי אמנה ירושלים.

ושוב פעם אחת נכנס רבי נתן לבית המקדש ומצאו חרב וכותל אחד עומד, אמר מה טיבו של כותל זה, אמר לו אחד אני אראך. מיד נטל טבעת אחת ונעצה בכותל ההוא והיתה הטבעת הולכת ובאה, עד שראה את הקב"ה שהוא היה שוחה וזוקף ועומד ומיילל על חורבן ביהמ"ק ועל ישראל שגלו, שנאמר "הילל ברוש כי נפל ארו אשר אדירים שדדו" (זכריה י"א), ואין ברוש אלא הקב"ה יתברך שמו ויתעלה לעולם ולעולמי עולמים, שנאמר (מיכה ה) "ויעבור מלכם לפנייהם וה' בראשם".

ומאי "אשר אדירים

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בעת שרבי חיים הקטן זיע"א ערך ביקור בעיר החכמים והסופרים - מאקנס, ניגש אליו רב העיר ושאל אותו: כיצד עלי להתנהג בעיר זו המלאה חכמים וידענים, שכן לא כולם חולקים לי כבוד, ורבים הם בעלי פלוגתא שלי.

השיב לו רבי חיים: "הדור הזה לא רוצה לקבל את האמת, ולכן רבות הן המחלוקות שלא לשם שמים. אבל אתה, כרב, צריך להתנהג תמיד לפי האמת שלך, ולנסות להמעיט את המחלוקות עד כמה שרק אפשר. ולא עוד, אלא עליך לדעת, כי לבחירתך כרב העיר על ידי בית דין של מטה קדמה בחירה שלך על ידי בית דין של מעלה. ולכן, כל אחד ואחד צריך לקבל ולכבד בחירה זו".

שעות אחדות לאחר מכן, נפגש רבי חיים זצ"ל עם יהודי תלמיד חכם, מבני העיר, שנהג לצער את רב העיר. רבי חיים זצ"ל הוכיח אותו על כך, ואמר לו כי זו אינה דרכה של תורה. בנוסף לכך, עלול הדבר לערער ולפגוע במעמדו ובסמכותו של רב העיר, ונמצא כבוד התורה מתחלל.

אלא שאותו יהודי לא התרשם כלל מדברי הצדיק רבי חיים, והחל אף ללעוג לו: "מי אתה ומה אתה? לא די שבאת לקבץ מעט נדבות אתה גם מטיף לי מוסר? קח את הפרוטות שלך וחזור לעירך. אל תתן לנו עצות כיצד לחיות כאן את חיינו".

רבי חיים הבלג על העלבון שהאיש עלב לו, ולבסוף הוא ביקש לשוחח עם האיש ביחידות. הלה כמובן סירב, ואז ביקש רבי חיים מכל הנוכחים שיעזבו את החדר. משיצאו הנוכחים, אמר רבי חיים לאותו עז פנים: "אתה לא צודק כלל בדבריך. ולא עוד, יש לי אות שיוכיח לך שדברי נכונים. ומהו האות?"

"האמנם אמת הדבר, כי בתענית אסתר חשת ברע, לקחת פרוסת עוגה ורצית לאוכלה? אלא שבדיק באותו רגע דפקו בדלת, ואתה שחששת כי מישוה יראה אותך אוכל ביום התענית, לקחת מיד את העוגה והצנעת אותה בכיס הגלימה. לאחר מכן התחבאת בחדר קטן, ומרוב בהלה אכלת את העוגה מבלי לברך עליה, ואחר כך גם שתית מים מחד, כשאתה טובל בכד את כל ראשך. מאז אתה סובל ממיחושים בראשך".

הלה שמע את הדברים ולא האמין למשמע אוזניו. הדברים היו נכונים לפרטי פרטים, ורק הוא עצמו היה עד להם. וכיצד איפוא יודע הרב את כל הפרטים של הסיפור? הוא מיהר לנשק את ידו של הרב וביקש את סליחתו.

לאחר מכן, יצא אותו אדם מחוץ לחדר אל הקהל שהמתין, והודיע להם בהתרגשות, כי זכות גדולה נפלה בחלקם לארח בקרבם צדיק כזה כרבי חיים. "הוא איש קדוש ונורא - אמר האיש - ויש לכבד אותו. אני כבר נדרתי כי מה שיגזור עלי הצדיק רבי חיים - אקיים".

לאחר מכן מיהר האיש וערך בו במקום סעודה גדולה לכבוד הצדיק רבי חיים, ובאותו מעמד גם התפייס עם רב העיר.

לכל הסיפור הזה היה עד ראייה ושמיעה הרב אהרן חסין זצ"ל, מחבר הספר "מטה אהרן", שכיהן כאב בית הדין בעיר מוגאדור.